

ความผูกพันของคนกับพริก

ตอน : การปลูกพริกกะเหรี่ยงพันธุ์คีรีราษฎร์ แบบปลอดภัย (ตอน 1)

รูปแบบการปลูกพริกกะเหรี่ยงคีรีราษฎร์แบบเชิงเตี้ย

“ การปลูกพริกกะเหรี่ยงอาศัยน้ำฝนตลอดฤดูปลูกในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เช่น จังหวัดตาก เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ภาคกลาง เช่น จังหวัดราชบุรี และกาญจนบุรี เกษตรกรนิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ปลูกเอง และมีการเขตกรรมตามประสบการณ์ของเกษตรกร ”

พริกพันธุ์คีรีราษฎร์คัดเลือกจากพันธุ์กะเหรี่ยงซึ่งเป็นพริกชี้หนุ่ และได้พัฒนาระบบการปลูกที่เหมาะสมในพื้นที่อื่น ๆ ตลอดจนศึกษาการปลูกในฤดูการปลูกที่แตกต่างจากแหล่งผลิตเดิมเพื่อได้ผลผลิตที่ได้ราคาในช่วงที่ได้ราคาตลาดสูง การเขตกรรมที่เหมาะสมสามารถเพิ่มพื้นที่การผลิต และได้ผลผลิตที่มีการบริโภคพริกตลอดทั้งปี ลักษณะการเจริญเติบโตของพริกกะเหรี่ยงเป็นแบบกิ่งทอดยอด การเจริญเติบโตทางลำต้น ใบ และขนาดต้นตั้งแต่ย้ายปลูกถึง 90 วัน และขนาดของต้นจะคงที่เมื่ออายุ 150 วัน จากนั้นเริ่มทยอยออกดอกหลังย้ายปลูก 70-90 วัน และเริ่มเก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 100-120 วัน หลังย้ายปลูก ช่วงเวลา

เก็บเกี่ยว 60-120 วัน หากมีฝนตกต่อเนื่อง และฤดูฝนยาวนานจะทำให้ช่วงเวลาที่เก็บเกี่ยวนานมากยิ่งขึ้น แนวทางการปฏิบัติทางมีรายละเอียด ดังนี้

ฤดูปลูก

1. ฤดูปลูกอาศัยฝน

การปลูกพริกกะเหรี่ยงอาศัยฝน จะเริ่มปลูกในเดือนเมษายนถึงมิถุนายน และทยอยเก็บเกี่ยวผลผลิตหลังปลูก 120-150 วัน เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวพริกได้ตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงกุมภาพันธ์ในปีถัดไป ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตพริกกะเหรี่ยงขึ้นกับปริมาณฝนในแต่ละปี ปีใดมีฝนตกต่อเนื่องนานจะทำให้ช่วงเวลา

เก็บเกี่ยวนาน เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกพริกกะเหรี่ยงที่มีการคมนาคมสะดวก นิยมเก็บเกี่ยวผลผลิตเขียวปนสีแดงเพื่อการบริโภคเป็นผลผลิตสด

2. ฤดูปลูกไม่อาศัยฝน

พื้นที่มีระบบน้ำเพื่อการเกษตรสามารถปลูกพริกกะเหรี่ยงได้ตลอดปี แต่ช่วงเวลาที่พริกมีราคาสูงตั้งแต่เดือนมกราคมถึงสิงหาคมของทุกปี ดังนั้น ควรเริ่มปลูกพริกในเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน และทยอยเก็บเกี่ยวผลผลิตตั้งแต่เดือนมกราคมถึงสิงหาคมในปีถัดไป

ระบบการปลูก

ระบบการปลูกพริกกะเหรี่ยงที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการปลูกเชิงธุรกิจ ซึ่งพิจารณาราคาและตลาดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความเหมาะสมกับการใช้ทรัพยากรการปลูก เช่น สภาพพื้นที่ แหล่งน้ำ แรงงาน และทุน ระบบการปลูกแบบต่างๆ มีรายละเอียด ดังนี้

△ การย้ายกล้าพริกกะเหรียงปลูกแซมข้าวโพดไร่

1. การปลูกพริกกะเหรียงแซมกับข้าวโพดหรือข้าวไร่ โดยอาศัยฝน

เกษตรกรที่ปลูกพริกกะเหรียงโดยอาศัยฝนนิยมเลือกใช้ระบบปลูกพริก (หยอดเมล็ดปลูกหรือหว่าน) แซมในแปลงข้าวไร่ โดยหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวไร่และพริกพร้อมกัน หากเป็นการปลูกแซมแปลงข้าวโพดไร่ จะปลูกข้าวโพดไร่ก่อนหยอดเมล็ดพันธุ์พริกกะเหรียง 1 สัปดาห์ (ข้าวโพดเริ่มยึดต้น) ซึ่งใช้แรงงานของแถวข้าวไร่หรือข้าวโพดไร่สนับสนุนให้ต้นกล้าพริกเจริญเติบโตและยึดความสูงของต้น รวมทั้งเมื่อเริ่มเกี่ยวข้าวไร่ในเดือนพฤศจิกายน หรือเก็บเกี่ยวข้าวโพดไร่ในเดือนสิงหาคม จะตรงกับ

ช่วงอายุพริกกะเหรียงเริ่มออกดอกชุดแรกพอดี จึงไม่มีปัญหาการบังแสงที่จะทำให้ผลผลิตพริกกะเหรียงลดลง และอาศัยซากต้นข้าวไร่หรือข้าวโพดไร่ช่วยรักษาความชื้นในดินให้กับต้นพริก นอกจากนี้ต้นพริกที่ยังเล็กอยู่ยังได้อาศัยปุ๋ยเคมีที่ใส่ให้กับข้าวโพดอีกด้วย ซึ่งถือเป็นระบบการปลูกพืชร่วมระบบ (พริกแซมในแถวข้าวไร่หรือข้าวโพด) ที่เหมาะสมภายใต้สภาพไร่อาศัยฝน ที่เกษตรกรได้ผลผลิตทั้งข้าวไร่ หรือข้าวโพดไร่ และพริก ในพื้นที่เดียวกัน อย่างไรก็ตาม การหยอดเมล็ดพันธุ์พริกในแถวข้าวโพดของเกษตรกรนั้นมักพบปัญหาต้นกล้าพริกเน่าตาย ซึ่งเกษตรกรต้องพ่นสารเคมีป้องกันโรค

ข้อดีของการหยอดด้วยเมล็ดพันธุ์พริกกะเหรียง แซมข้าวโพดไร่

1. ลดความเสี่ยงของการขาดน้ำในช่วงกล้าพริก
2. ประหยัดต้นทุนการเพาะกล้าและย้ายปลูก
3. ประหยัดปุ๋ยเคมี เพราะใช้ร่วมกับข้าวโพด เป็นการลดความเสี่ยงจากการลงทุนของพืชแซม (พืชรอง) ได้

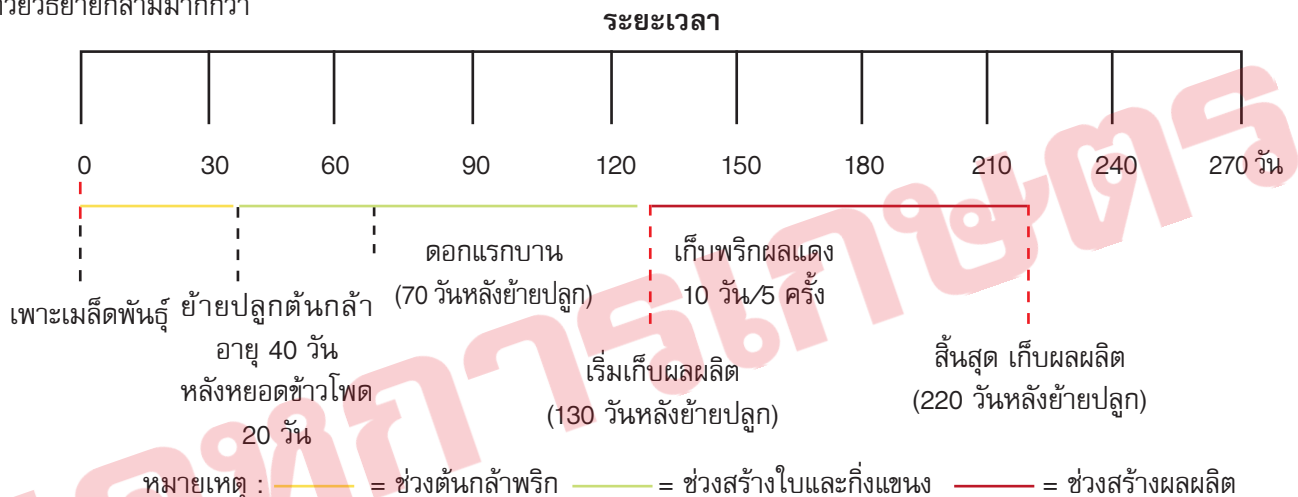
ข้อเสียของการหยอดด้วยเมล็ดพันธุ์พริกกะเหรียง แซมข้าวโพดไร่

1. อายุออกนานกว่าเพาะเมล็ดพันธุ์ 7-10 วัน
2. ใช้เมล็ดพันธุ์มาก 1.2-3.0 กิโลกรัมต่อไร่ เทียบกับการเพาะเมล็ดพันธุ์ 50 กรัมต่อไร่ ในการปลูก 5,000 ต้น/ไร่
3. พบโรคเน่าคอตินระบาดในช่วงกล้าพริก มากกว่าการย้ายกล้า
4. การดูแลต้นอ่อนพริกในแปลงทำได้ยาก ทำให้โอกาสรอดของต้นกล้ามีน้อยกว่า และความแข็งแรงของต้นกล้าพริกในแปลงด้วยวิธีย้ายกล้ามีมากกว่า

5. ความสูงของต้นพริกด้วยวิธีย้ายกล้ามากกว่าหยอดด้วยเมล็ดพันธุ์

2. การปลูกพริกกะเหรียงแซมกับข้าวโพดโดยเพาะ กล้าและย้ายปลูก

การปลูกพริกแซมแถวข้าวโพดโดยใช้ต้นกล้าพริกกะเหรียงอายุ 40 วัน และย้ายปลูกหลังจากปลูกข้าวโพดอายุ 20 วัน ซึ่งมีโอกาสรอดตายมากกว่าวิธีหยอดเมล็ดพันธุ์โดยตรงและให้ผลผลิตต่อพื้นที่สูงกว่า นอกจากนี้ จากปฏิทินการปลูกพริกยังได้แสดงช่วงการพัฒนาการเจริญเติบโตของพริกกะเหรียงในระบบการปลูกพริกเชิงเดี่ยวในสภาพไร้อาศัยน้ำฝนไว้ เพื่อประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบเลือกระบบการปลูกที่เหมาะสมกับผู้ใช้ รวมทั้งการปลูกพริกด้วยต้นกล้าในแถวข้าวโพดไร่ ในรูปแบบการปลูกนอกฤดูปลูกปกติ

△ ปลูกแบบยกร่อง

ข้อดีของการย้ายกล้าปลูกแซมข้าวโพดไร่

1. ประหยัดเมล็ดพันธุ์พริกที่มีราคาแพง
2. ต้นพริกกะเหรียงอาศัยต้นข้าวโพดช่วยบังแสงแดดในระยะกล้าพริก
3. ลดความเสี่ยงต่อโรคและแมลงรบกวนกับต้นอ่อนพริกในช่วงอายุ 40 วันหลังปลูก
4. ร่นระยะดอกแรกบานให้เร็วขึ้นกว่าวิธีหยอดเมล็ดปลูกประมาณ 50 วัน
5. เพิ่มความสามารถแก่งแย่งปริมาณแสงแดดของต้นพริกที่ย้ายปลูกในแถวข้าวโพด
6. ไม่มีปัญหาเก็บเกี่ยวตรงกัน โดยเก็บผักข้าวโพดก่อน ผลพริกกะเหรียงชุดแรกประมาณ 20 วัน

ข้อเสียของการย้ายกล้าปลูกแซมข้าวโพดไร่

1. มีต้นทุนการเพาะกล้าพริกและย้ายปลูก (โรงเรือน เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุเพาะ แรงงาน)

△ ปลุกแบบไม่ยกร่อง

2. อาจพบปัญหาขาดน้ำหลังจากย้ายกล้าปลูก
3. ใช้เวลาในการฟื้นตัวหลังย้ายปลูก ประมาณ 30 วัน

3. การปลูกพริกกะเหรียงเชิงเดี่ยว ในพื้นที่ไร่อาศัยฝน

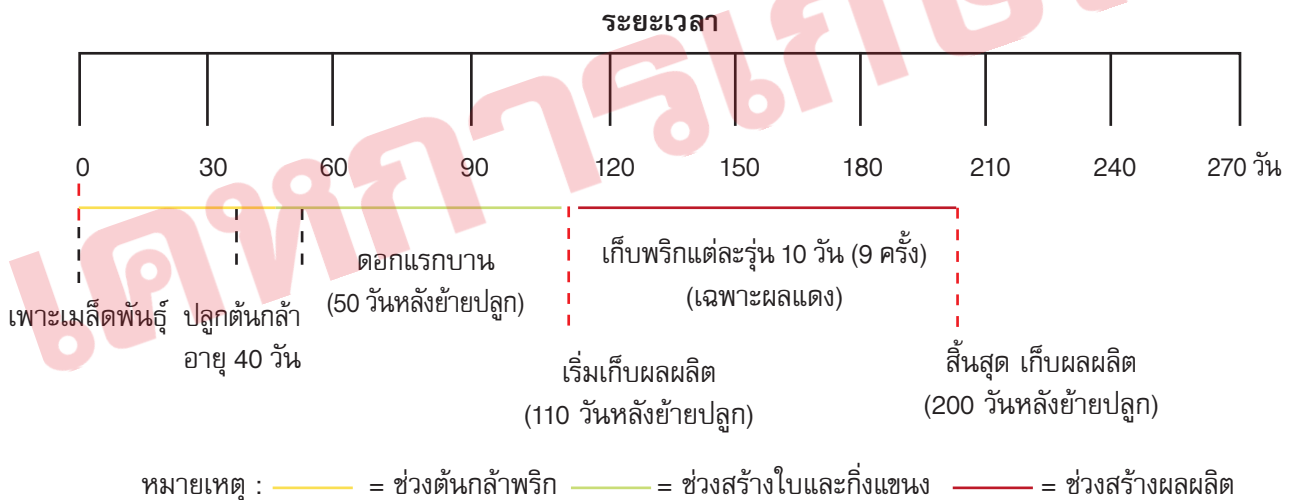
การปลูกพริกกะเหรียงเชิงเดี่ยวได้ผลดี ในสภาพพื้นที่ดอนและปริมาณฝนน้อย และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานกว่า 100 วัน

△ ปลูกพริกกะเหรียงแซมในข้าวไร่

△ ปลูกพริกกะเหรียงแซมในข้าวโพด

ข้อเสียของการปลูกพริกกะเหรียงเชิงเดี่ยว

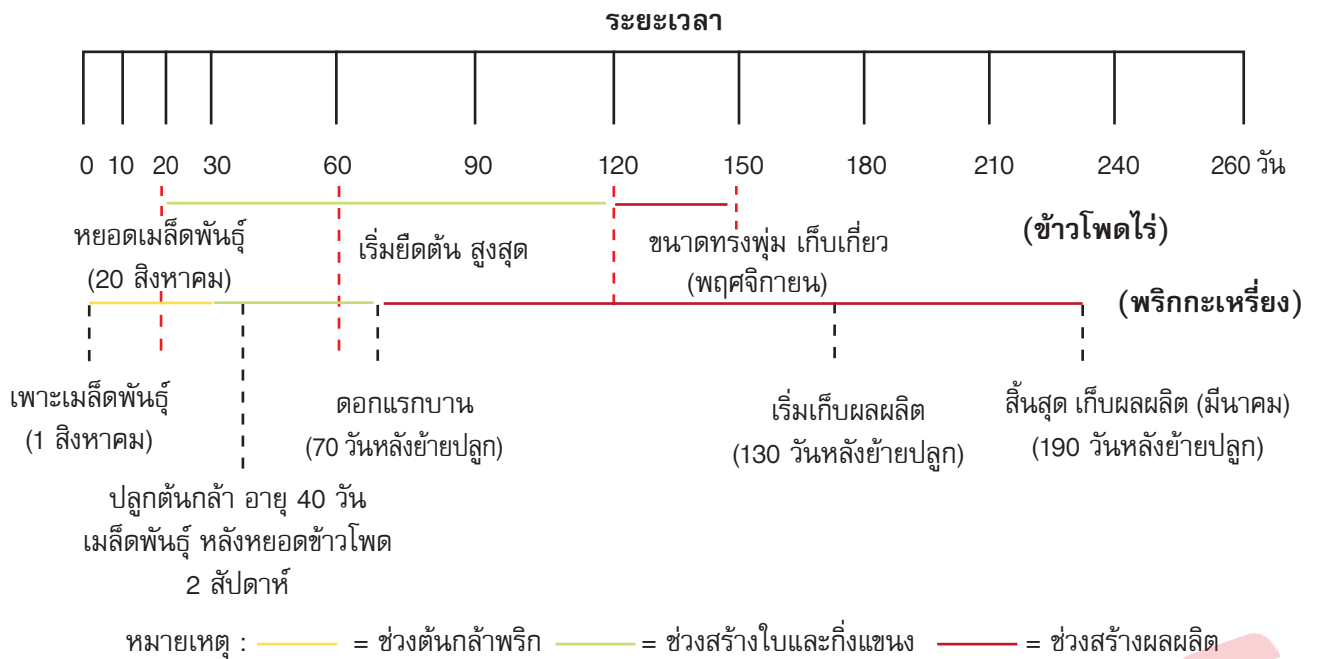
1. โอกาสเสี่ยงต่อการระบาดของโรคและแมลงเปลี่ยนแปลงมีมากกว่า
2. โอกาสเสี่ยงต่อปัญหาขาดแคลนน้ำ/ความแห้งแล้งในระยะกล้า

4. การปลูกพริกกะเหรียงแซมกับข้าวโพดไร่ โดยเพาะกล้าและย้ายปลูกนอกฤดูปลูกปกติ

เนื่องจากตลาดพริกในประเทศไทยที่มีอากาศเย็นมากกว่าประเทศไทย ต้องการผลผลิตระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยมีผลผลิตพริกปริมาณน้อย พื้นที่ที่มี

การชลประทานหรือแหล่งน้ำตลอดปี สามารถปลูกพริกกะเหรียงที่ให้ผลตอบแทนสูงมากกว่าการปลูกในฤดูฝน การปลูกพริกกะเหรียงนอกฤดูควรเพาะกล้าระหว่างเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม จากนั้นปลูกข้าวโพดหลังเพาะเมล็ดพันธุ์พริกกะเหรียง 20 วัน ทำการย้ายปลูกต้นกล้าพริกอายุ 40 วัน ระหว่างแถวข้าวโพดแถวเดี่ยว ระยะปลูกระหว่างต้นและแถว 0.8-1.0 เมตร (5,000 ต้นต่อไร่) ยกแปลงกว้าง 1.0 เมตร การปลูกแถวคู่ ระยะปลูกระหว่างต้นและแถว 0.5-0.8 เมตร (10,000 ต้นต่อไร่) ยกแปลงกว้าง 1.5 เมตร ข้าวโพดไร่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม และพริกเริ่มทยอยเก็บเกี่ยวปลายเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคมในปีถัดไป

△ ลักษณะการเจริญเติบโตของพริกกะเหรียงพันธุ์ศรีราชภัฏเป็นแบบกิ่งทอดยอด

“ฉบับหน้ามาว่ากันต่อด้วยเรื่องของหลักเกษตรกรรม เช่น การเตรียมพื้นที่ การเพาะกล้า การปลูก รวมถึงตารางการปฏิบัติงานการผลิตพริกกะเหรียงปลอดภัย”

(K.)

คู่มือการปลูกพริกกะเหรียงแบบปลอดภัย

ผู้เขียน : จานุลักษณ์ ขนบดี สาวิตร มีจ้อย และ จินันทนา จอมดวง

ราคา 50 บาท
ค่าจัดส่งลงทะเบียน 30 บาท

 @kehakaset

โทร. 0-2503-2054-5, 098-445-9878